

AKP - Demokrasi ve Basın...

AİHM'ye göre basın özgürlüğü siyasal iktidarlar için, demokrasi sınavının verildiği en ciddi alandır. Basın üzerindeki baskılar, bu konudaki gelişen hareketler, siyasal iktidarların demokratik meşruiyetini zedeler.

Dr. Alev COŞKUN

Dünkü yazımızda, polis devleti, demokrasi ve basın özgürlüğünün temel ilkeleri üzerinde durmuştuk. Çağdaş demokrasilerde basın özgürlüğünün en ileri düzeyde gerçekleştiğini belirtmiştik.

AKP'nin basınla ilişkileri ve gelinen son noktayı iyice anlayabilmek için AKP'nin kuruluş günlerine dönelim.

2002'de iktidara gelen AKP, daha fazla demokrasi, daha fazla özgürlük temaları kullandı. AB normlarını, Kopenhag kriterlerini kendisine hedef seçti. Bu nedenle kendilerine liberal adı verilen çevre tarafından "dönüşümcü" ve "değişimci" olarak nitelendirildi ve alkışlandı. En fazla alkışı da Doğan Grubu'nun belli gazetelerinde köşeleri ele geçirmiş ve kendilerine "liberal" adı verilen köşe yazarları yapıyordu.

2007 seçimlerinden sonra AKP'de büyük değişim yaşanmaya başlandı. Adeta **Menderes**'in 1954 ve özellikle 1957 seçimlerinden sonra değişmesi, özgürlüklerin üzerine bir şal örtme çabasına girmesi gibi...

Değişim öncelikle köşeli olarak kendine yandaş basın yaratılmasında görüldü. Sabah gazetesi, önce mali mekanizmaların harekete geçirmesiyle **Turgay Ciner**'in elinden alındı. TMSF gazeteyi ihaleye çıkardı. Gazeteyi almak isteyen güçlü gruplar özel "ikna" metotlarıyla bu ihaleye girmekten alıkonuldu. Sonunda ihaleye tek şirket girdi. Katar Şeyhi'nin dahil olduğu ve Başbakan'ın damadının genel müdür olarak görev yaptığı bu şirkete Sabah Grubu (gazete ve tv) verildi.

Devir işlemi için gerekli olan 750 milyon dolar, iki kamu bankası (Vakıflar ve Halk bankaları) tarafından sağlandı.

Star gazetesi de benzer metotlarla yankılara verildi.

AKP iktidarında Uzanlar'ın, Çukurova Grubu'nun, **Cavit Çağlar**'ın, **Şevket Demirel**'in ve daha birçok grubun başına gelenler unutulmamalıdır.

Yandaş medya yaratılırken Ergenekon davası da devreye sokuldu.

Akşam Grubu sahibi **Mehmet Karamehmet**'in savcılık tarafından çağırılıp Ergenekon davası bağlamında ifadesinin alınması bu süreç içinde gerçekleşti.

Asıl kıyamet Almanya'da görülen Deniz Feneri davasının Doğan Grubu gazetelerinde haber olarak verilmesiyle başladı.

Başbakan **Erdoğan**, Almanya'da görülen bu davanın haber olarak duyurulmasını bir türlü içine sindiremedi. Doğan Grubu gazetelerine savaş açarak, bu gazetelerin satın alınmamasını, bu gazetelere boykot uygulanmasını istedi. Bu konuda mitinglerde, meydanlarda açık ve net konuşmalar yaptı ve yapıyor...

Oysa, Deniz Feneri davasının yargıcı bu davanın Almanya'da görülen en örgütlü ve en kapsamlı yolsuzluk ve emniyeti

suiistimal davası olduğunu açıklamıştı. Böylesi bir haberi, dünyada bağımsız hiçbir gazete okuyucusuna duyurmamazlık edemezdi...

En sonunda geçen hafta Doğan Grubu'na 826 milyon TL vergi cezası verildi.

Fehmi Kuru'ya göre aslında kabahat Aydın Doğan'da değildi. Kendileri değişmeyen, gazete ve televizyonlarını da değişime sınımsız kapayan ve patrolarını bu tavrın doğru olduğuna inandıran kimi Doğan Grubu çalışanlarıydı.

DP'ye benziyor

Bu gelişmeler, 1950-1960 arası DP'nin durumuna benziyor. Kısaca anımsatalım. DP kuruluş döneminde basın özgürlüğüne en üst düzeyde önem vereceğini belirterek "demokrasi ve özgürlük" vaatleriyle ortaya çıkmıştı. Bu nedenle basından çok büyük destek alıyordu. Başbakan **Menderes TBMM**'de basın özgürlüğünün "demokratik rejimin en mühim ve en kuvvetli temellerinden biri" olduğunu belirtmişti.

Ancak daha sonra DP iktidarı önce resmi ilanların dağıtımında adaletsiz davranmaya başladı. Resmi ilanların dağıtımıyla kayırmalar, adetsizlikler ortaya çıktı. DP kendisine yakın basın yarattı, buna da "besleme basın" adı verildi.

O sırada kâğıt SEKA eliyle dağıtılıyordu. DP kâğıt tahsisleriyle eleştiri yapan basının kağıdını keserek onları cezalandırıyordu. Bununla da kalmadı, **Hüseyin Cahit Yalçın** gibi saygın bir gazeteci 79 yaşında tutuklanarak hapse atıldı. Bunun yanında **Fuat Arna, Nihat Erim, Şinasi Nahit Berker, Ülkü Arman, Nihat Subaşı, Fethi Giray, Beyhan Cenkeçi, Kurtul Altuğ, Yusuf Ziya Ademhan, Metin Toker, Bedii Faik** çeşitli cezalara çarptırılan gazeteciler arasında yer aldılar.

Ancak tüm bunlar hiçbir olumlu sonuç vermemiştir. Bu tarihsel gelişmeleri ve dün bu sütunlarda yayımlanan Demokrasi-Basın Özgürlüğü ilişkisini Sayın Başbakan'a birilerinin anlatması gerekmektedir.

Bugün Türk basınının baskı altında olmadığını ileriye sürmek olanaksızdır. Şöyle ki:

1. Doğan Grubu'nun gazeteleri 11 aydır denetime tabi tutulmuş, maddi ve manevi baskı altına alınmıştır.

2. 1994-2007 yılları arasındaki 13 yılda, 6 kez Türkiye vergi ödeme birincisi, 10 kez İstanbul vergi ödeme birincisi, 6 kez Türkiye vergi ödeme ikincisi olan **Aydın Doğan** vergi kaçakçılığı ile suçlanmaktadır.

3. Başbakan, Doğan Grubu gazetelerinin okunmaması ve boykot edilmesi için açık çağrı yapmaktadır. Böylesi bir davranış tüm dünyada, gerçek demokratik ülkelerde görülmemen bir tavidir; bir harekettir.

4. Başbakan, seçim havasında her gittiği mitingde muhalefete çattığı kadar, Do-

ğan Grubu gazetelerine de çatmaktadır. Böylesi bir demokrasi anlayışı görülmüş değildir.

5. Sonunda Doğan Grubu'na 826 milyon TL ceza kesilmiştir. Böylesi orantısız bir ceza bütün dünyada AKP'nin demokrasi anlayışını soru işaretine çevirmiştir.

6. Ergenekon davası yöntemi ile gazeteciler korku ve baskı altına alınmışlardır.

Cumhuriyet gazetesinin Başyazarı **İlhan Selçuk**, sabaha karşı adi bir suçlu gibi evinden alınarak apar-topar gözaltına alınmıştır.

Sert muhalefet yapan İşçi Partisi lideri **Doğu Perinçek** ve **Aydınlık** dergisinin yöneticileri cezaevindedirler.

Cumhuriyet gazetesinin Ankara temsilcisi, **Mustafa Balbay** savcı karşısına çıkarılmış ve 7 aydır hakkındaki iddianameyi beklemektedir.

Basının üzerinde iki Demokles'in kılıcı sallanıyor. Birisi Ergenekon kılıcı, diğeri Maliye'nin denetim sopasıdır.

Amaç gazeteleri ve gazetecileri yıldırma ve hizaya getirmektir. Bu gelişmeler ve hareketler bütün dünya basınında Türkiye aleyhine de olumsuz etkiler yaratmaktadır.

Dış yankılar

İsviçreli gazeteci **Jan Keatman**, Doğan Grubu'na kesilen ceza ile ilgili olarak şöyle yazdı:

"**Kavga, Frankfurt'ta görülen Deniz Feneri davasının haber yapılmasıyla başladı. Çünkü bir kısım bağış paralarının Erdoğan'ın partisi AKP'ye yakın medya kuruluşlarına akıtılması gündeme getirildi... AKP günden güne daha ağırlık kazanan bir medya sopasına sahip bulunuyor.**"

The Wall Street Journal, bu vergi cezasını "eleştirel sesleri kısmak" olarak nitelendi. Almanya'nın Die Welt gazetesi, bu cezayı "hükümetin intikamı" olarak yorumladı. Ünlü Fransız ajansı (AFP), "iktidarın basını susturmak için hareket ettiğini" belirtti.

Dünya çapında basın sektörünün temsilcisi olan ve 18 bin gazetenin üye olduğu Dünya Gazeteler Birliği (WAN), Doğan Holding'e kesilen astronomik vergi cezasını kınayarak bu cezanın "eleştirel haberciliğe darbe vuran siyasal amaçlı bir hareket" olduğunu ve Başbakan'ın "basına boykot çağrısı yapmasının basın özgürlüğü açısından" kabul edilemez olduğunu belirtti.

Eğer AİHM'ye gidilirse Erdoğan hükümetinin bu kararı nedeniyle yara alacağı belirtiliyor. Eski AİHM yargıcı **Rıza Türkmen**'in "Basın özgürlüğünün geniş sınırları" (Milliyet 23.02.2009) adlı yazısında belirttiği gibi, AİHM'ye göre basın "demokrasi bekliliği" görevini yapabilmek için haber vermekle yükümlüdür. AİHM'ye göre basın özgürlüğü siyasal iktidarlar için, demokrasi sınavının verildiği en ciddi alandır. Basın üzerindeki baskılar, bu konudaki gelişen hareketler, siyasal iktidarların demokratik meşruiyetini zedeler.

Bütün bunlar Türkiye'nin demokratik saygınlığını zedeliyor.